

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Demian Tudor

ABONAMENTUL:
Pentru particulari pe an 5000 lei.

Nr. 4472—1946.

ANDREI

din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului,
Ienopolei și Hălmaگیului.

*Iubitului Cler și Popor din această de Dumnezeu păzită Eparhie, har și milă
dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.*

*Nașterea Ta, Hristoase, Dumnezeul nostru, răsărit-a
lumii Lumina cunoștinței; că întru dânsa cei ce slujeau ste-
lelor dela stea s'au învâțat să se închine Ție, Soarelui Drept-
tății, și să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de sus. Doamne
mărire Ție. (Troparul Crăciunului).*

Iubiții mei fii sufletești,

Cântările ce răsună în bisericile noastre dela praznicul Nașterii până la cel al Botezului Domnului, ne înfățișează toată bucuria pe care o simte inima omenească pentru venirea în lume a Mântuitorului. Acelaș Duh Sfânt care a însuflat adevărul în mintea cuviosilor scriitori ai Sfintei Scripturi, a înflăcărat de bucurie și inimile cucernicilor creștini cari au întocmit aceste cântări. Pentruca acele cântări să rodească însă bucuria și în sufletele noastre, ele trebuie cântate cu inima curată, sinceră și nevinovată de copil, fiindcă numai „a unora ca aceștia este împărăția cerurilor“.

În aceste cântări, care preamăresc nașterea cea mai presus de fire a Mântuitorului, Iisus Hristos este numit *Soarele Dreptății*, iar arătarea Lui pe pământ se numește *Răsăritul cel de sus*.

Dintre toate cele ce sunt în lume, fără îndoială că, pe lângă om, cea mai minunată făptură este soarele de pe cer, care cu lumina sa desparte ziua de noapte, iar cu căldura sa cheamă toate la viață și coace semințele cele dătătoare de hrană trupească. Deaceea, încă din vechime, omul s'a obișnuit să vadă în soare asemănarea cu Dumnezeu, izvorul vieții.

Ori cât de folositor este însă soarele pentru viața cea trupească, omul înzestrat cu suflet nemuritor are lipsă și de altceva, mai presus de soare. Mintea lui are lipsă de lumina Adevărului, iar inima lui de căldura iubirii, — fără de care viața omului s'ar ofili. Cine i le va da pe acestea? Numai Acela care a dat omului și suflet. Ceeace este lumina pentru ochi, aceea este Adevărul pentru minte; și ceeace este căldura pentru trup, este iubirea pentru inimă. Și fiindcă aceste două bunuri, din care se hrănește viața sufletească, nu le putem primi dela soare, Dumnezeu a rânduit ca în Fiul Său să se arate lumii *Soarele Dreptății*, care nu a coborât numai de pe bolta cerească, ci mai presus de ea: din sânul Tatălui, și de aceea este *Răsăritul cel de sus*:

Sfânta Scriptură prin două lucruri ne arată cece este Dumnezeu: El este *lumină* și *iubire* (I Ioan 1, 5 și 4, 8). Tocmai aceste două le-a coborît Fiul lui Dumnezeu din cer pe pământ: *lumina* cunoștinței adevăratului Dumnezeu, — fiindcă „nimeni nu cunoaște pe Tatăl fără numai Fiul și căruia va voi Fiul să-i descopere“ (Matei 11, 27); și *iubirea* Tatălui, care „așa a iubit lumea, încât a dat pe Fiul său Unul-Născut, pentruca oricine care crede într'ânsul să nu piară, ci să aibă viața veșnică“ (Ioan 3, 16).

Religia creștină este împletită din lumină și iubire. Iisus Hristos este cel mai mare binefăcător al omenirii, pentrucă El deschide ochii sufletului, scoțându-l din întunec la lumină, și învață inima noastră să iubească adevăratele bunuri, cari sunt cele cerești, și prin aceasta să afle fericirea. Prin lumina credinții și iubirea inimii, omul sălășluește în sine pe Dumnezeu (I Ioan 4, 16) și prin aceasta se face părtaș de viața cea veșnică. Deaceea zice sfântul evanghelist Ioan că cel ce crede în Iisus Hristos s'a mutat din moarte la viață. (Ioan 5, 24). Căci moartea cea adevărată nu este cea cu trupul, din care vom învia în ziua cea de apoi, ci înstreinarea sufletului de către Dumnezeu și cufundarea lui în păcat. Credința în Iisus Hristos, și legarea vieții noastre de El, este singurul mijloc care ne scapă de moartea sufletească.

Omul are parte aci pe pământ de două feluri de viață: de una trupească și alta sufletească. Trupul se aseamănă cu copacul în care pasărea își face cuibul. Când puii de pasăre au crescut, ei sboară din cuib. Așa și în om, alături de viața trupească trecătoare, Iisus Hristos face să se nască, să crească și să se desvolte „omul cel dinlăuntru“ (II Cor. 4, 16), după chipul lui Dumnezeu, pentruca atunci când trupul piere, sufletul să-și poată lua drumul spre cer.

Viața cea nevăzută din suflete este ogorul în care lucrează Iisus Hristos prin Duhul Sfânt, până la sfârșitul lumii. În suflete El desvoltă acea „împărăție a lui Dumnezeu“ din care se revarsă în afară: iubirea, mila, răbdarea, facerea de bine, iertarea..., ca totatătea seminte ale păcii și bunei voiri între oameni. După trup omul e trecător, după suflet — nemuritor. Deaceea și dintre cele două feluri de viață, viața sufletului trebuie să cârmuiască pe cea trupească, fiindcă trupul de lut nu este decât o unealtă de care sufletul se folosește în drumul lui spre viața cea veșnică. Dacă însă viața trupească se ridică deasupra în om, ea întunecă în suflet lumina credinții și atunci inima omului — dealcum ridicată spre cer — se apleacă spre cele pământești și se îngroapă, încă de vie, în ele. Trist lucru este să vezi un călător rătăcit în cale, dar și mai trist este să vezi un drumet iarna, cuprins de ger într'o pădure întunecoasă, departe de casa sa. Așa este și sufletul îndepărtat de Dumnezeu, care se ascunde de lumina lui Hristos.

Iubiții mei fii sufletești,

Ce s'ar alege de lume, dacă am scoate din ea pe Iisus Hristos? Iată întrebarea pe care ar trebui să și-o pună toți aceia cari rostesc judecăți nehibzuite asupra religiei creștine.

S'ar petrece ceva asemănător cu ceea ce se întâmplă la întunecimea de soare: ne-ar copleși întunerecul și groaza de moarte. Omul nu prețuește îndeajuns lumina, câtă vreme știe că după noapte va răsări iarăș soarele. Ce-ar fi însă dacă odată soarele n'ar mai răsări? Noi ne gândim la întunecimea din suflete: dacă s'ar stinge soarele Adevărului creștin. Câte mii de ani s'a trudit mintea înțelepților ca să scăpăreze câteva scânteii de lumină în noaptea omenirii, pânăce Iisus Hristos a aprins soarele Adevărului întreg și veșnic!

Noi știm din istorie că cu cât mai mult s'a întunecat în mintea omenească cunoștința lui Dumnezeu, cu atât mai jos a căzut omul pe scara închinării la idoli. Schimbând pe făcătorul cu făptura, omul ajunsese să se închine animalelor. Fără ideea de Dumnezeu, calea vieții se întunecă. Dacă viața nu are o țintă luminoasă, atunci trupul se face atotstăpânitor peste ea.

Fără învățătura lui Iisus Hristos se stinge în om făclia sufletului. Privirea ce se întoarce dela cer se cufundă în pulbere. Cine nu crede în viața cea veșnică, se îngroapă în cele trecătoare, și atunci orice nădejde de întoarcere la casa părintească, adică la Dumnezeu, moare în sufletul necredincios.

Dar mult mai triste ar fi urmările pentru societatea omenească. Dacă n'am mai ști că avem pe acelaș Dumnezeu ca Tată, cine ar mai fi în stare să statornicească legături frățești între noi oamenii? Dacă n'am ști că cu toții suntem fiii aceluiăș Tată ceresc cine ne-ar mai putea porunci să ne prețuim, ajutăm și cruțăm unii pe alții. Dacă n'am ști că deasupra lumii veghează ochii lui Dumnezeu și stăpânește voința Lui, nu ne-am mai teme de nimeni și n'am mai cunoaște nici o autoritate deasupra noastră. Dacă n'am crede că și dincolo de moarte mai este o viață, cine ne-ar putea opri să nu o cheltuim nebuște și pe aceasta de acum?

După cum inima încetează a mai bate când sângele s'a răcit în noi, așa și viața obștească n'ar mai fi cu puțință fără căldura iubirii și nădejdea unei dreptăți cerești. Dacă s'ar stinge toate stelele nădejdii pe cerul sufletului omenesc, viața s'ar prăbuși la pământ. Și aceste stele sunt: credința în Dumnezeu, în sufletul nemuritor, în judecata de apoi și în viața veșnică. Se spune că stelele n'ar străluci noaptea pe cer, dacă peste zi ele n'ar împrumuta lumină dela soare. Așa și viața noastră, cu toate făgăduințele, nădejdele și așteptările ei de mai bine, se hrănește din credința în Iisus Hristos, care a înălțat viața omenească la culmi cerești. Soarele lui Hristos luminează și nădejdele vieții noastre.

Fără creștinism și fără prețuirea sufletului, am cădea iarăș în acea stare de sclăvie de odinioară când omul cu depline puteri trupesti se vindea cu 30 de arginți. Dela sclăvie până la hrănirea cu carne de om este numai un pas.

Iubiții mei fii sufletești,

După ce Iisus Hristos s'a înălțat la cer, împărăția Lui s'a mutat în sufletele credincioșilor. Acum El nu se mai naște în peștera cea rece din Vifleem ci vine an de an să se nască în inimile noastre.

Ieslea din Vifleem însă a pornit în lume și bate la fiecare casă, și chiar la poarta fiecărui suflet, cerând sălășuire pentru Cel ce vine să se nască. Steaua vestitoare a Răsăritului celui de sus se arată azi deasupra casei fiecărui creștin.

De ce nu ies oamenii să asculte chemarea lui Iisus Hristos: să se lumineze de Soarele Dreptății și să-și vindece sufletele de întunerecul păcatului? O spune sfântul evanghelist Ioan când zice că: *„Lumina a venit în lume și oamenii au iubit întunerecul mai mult decât lumina. Căci faptele lor erau rele. Oricine care făptuește cele rele urăște lumina și nu vine la lumină, pentruca faptele lui să nu fie dovedite ca rele“*. (Ioan 3,19—20)

Felul cum primim Nașterea Mântuitorului este dovada stării noastre sufletești. După cum nu vedem soarele când dormim sau avem ochii orbi, așa nu putem privi nici la lumina lui Hristos decât cu inima curată. De aceea ne îndeamnă apostolul Pavel: *„Deșteaptă-te dela ce dormi, și te scoală din morți și te va lumina Hristos“*. (Efeseni 5, 14). Dacă ne găsim robiți în lanțurile păcatului, și nu-l putem întâmpina cu inima curată, să pregătim măcar prin lacrimile de pocăință baia cea curățitoare. Celui ce vine să ne facă slobozi prin lumina Adevărului.

• *„Eu sunt lumina lumii: cel ce vine după mine nu va umbla în întunec, ci va avea lumina vieții“* (Ioan 8, 12) — zice Mântuitorul. El este Calea, care ne duce la Dumnezeu, adică la Adevărul cel deplin. Mergând pe această Cale, Iisus ne călăuzește la Viața cea veșnică.

Cu ce altceva să răspundem noi la chemarea Lui, decât făgăduindu-I ca „toată

viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm", căci „*întru nimeni altul nu este mântuire, căci nu este sub cer nici un alt nume, dat nouă oamenilor, întru care să ne mântuim*". (Fapt. Ap. 4, 12).

„*Hristoase, lumina cea adevărată, care luminezi și sfințești pe tot omul ce vine în lume, să se însemneze peste noi lumina feței Tale, ca într'ânsa să vedem lumină cea neapropiată, și îndreptează pașii noștri spre lucrarea poruncilor Tale*".

Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți. Amin.

Dat în reședința Noastră din Arad, la praznicul Nașterii Domnului din anul 1946.

Al vostru iubitor părinte sufletesc:

† ANDREI

Episcop.

SPIRITUL IESLEI DIN VIFLEEM

Praznicul Nașterii Domnului pe care Biserica noastră îl serbează în fiecare an cu atâta risipă de fast și cântări, este întotdeauna pentru noi creștinii un prilej de netăgăduită bucurie. Este prilejul binecuvântat în care fiecare dintre noi, smulgându-ne din tumultul obișnuirilor preocupări, ținem să ne exteriorizăm prin tradiționalele noastre obiceiuri toată gama simțămintelor noastre sufletești, pentru măreața clipă a pășirii Fiului lui Dumnezeu pe pământ.

Dar alături de această trăsătură care formează de veacuri atmosfera tradiționalului nostru Crăciun, el va rămâne totdeauna pentru omul creștin și cel mai nimerit prilej de regăsire a lui pe adevăratul făgaș de viață voit și de Dumnezeu și de el. Este praznicul în decursul căruia orice om de bine, dacă ar zăbovi mai atent asupra sămburelui de adevăr care formează temelul prăznuirii lui, ar putea găsi aci cel mai sigur îndreptar atât pentru viața sa proprie, cât și pentru aceea a tuturor neamurilor luate la un loc.

Ceea ce ne isbește în mod deosebit, la o mai atentă zăbovire asupra Nașterii pe care azi o prăznuim, este spiritul de înfrățire înfăptuit în jurul ieslei din Vifleem, în clipa când însuș Fiul lui Dumnezeu s'a culcat aci, după ce prunc s'a făcut pentru noi.

Sf. Evangheliile ne spune că în această clipă măreață, „*Mulțime de oaste cerească*” sburând în jurul peșterii în care a încăput „*cel născut din Tatăl mai înainte de toți vecii*”, cântau în sfârșit cântecul de slavă cerească după care omul suspinase atâtea veacuri până aci: „*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire*” (Lc. 2, 13-14).

Păstorilor, cari în miez de noapte își pășteau turmele lor, aceeaș oaste îngerească le aduce solia mântuitoare așteptată de om din însăși clipa căderii lui în păcat, spunându-le: „*Iată că vă binevestesc bucurie mare, care va fi pentru tot poporul, că vi s'a născut astăzi Mântuitorul care este Hristos Domnul, în cetatea lui David*” (Lc. 2, 10-11).

În aceleași mântuitoare împrejurări, natura, căzută sub blestemul celui dintâi păcat, își trimite razela stelei luminoase, pentru ca să arate prin aceasta ca și pentru ea a sosit, prin Nașterea Dumnezeiescului Prunc, clipa măreață a întoarcerii sale la starea cea dintâi.

Și ca o încununare deplină a acestei tablou, omul însuș se alătură cu toată sinceritatea sufletului său la această coborâre a lui Dumnezeu pe pământ. Aceleași sf. Evangheliile ne spun că magii, adică învățații lumii de atunci, cunosători ai tainei celei din veac ascunse, porcesc sub călăuză stelei minunate în căutarea Dumnezeiescului Prunc și când îl află în ieslea Vifleemului, cad înaintea mării Lui și recunosc că în sfârșit clipa izbăvirii omului a sosit. Și tot atunci, păstorii cei simpli, aflând dela inger „*marea bucurie care va fi la tot poporul*”, s'au pregetat să plece și ei spre ieslea Vifleemului, pentru ca să vadă aci harul pe care Dumnezeu l-a descoperit întregului neam omenesc.

După cum reiese din acest înălțător tablou, cerul și pământul, ingerii și steaua, magii și păstorii s'au adunat în jurul ieslei din Vifleem, pentru ca prin glasurile lor înfrățite să exprime omenale Celui care s'a făcut om, ca să dea posibilitate omului căzut să ajungă din nou fiu al Dumnezeului său. Natura, care prin

blestemul cel dintâi a fost sortită să pună în calea străduinței omenesci „spini și pălămidă” cari săi îngreuneze eforturile sale, lumea văzută, ca și cea nevăzută, omul de știință și cel care nu-i cunoștea tainele, se înfrățesc în intonarea aceleași preamăriri pe care întreaga creatură a ținut s'o exprime la Naștere, Fiului lui Dumnezeu.

Ce măreț tablou! Ce taină grăitoare peste vremi! Ce icoană demnă de a fi urmată de omul vremii noastre, ca și de cel ce va veni după noi! Ingerii cântă, păstorii se închină, steaua luminează, magii daruri îi dăruiesc, Serafimii doxologesc. „Toți prăznuiesc văzând pe Dumnezeu pe pământ și pe om în ceruri, pe cel de sus jos din pricina tainei intrupării și pe cei de jos sus din pricina iubirii de oameni”, cum se exprimă Sf. Ioan Gură de aur într'una din cuvântările lui.

De aproape douăzeci de veacuri neconținut, omul se străduiește mereu ca să împământească în viața lui clipa măreață de înfrățire spirituală, înfăptuită odinioară atât de sublim în jurul ieslei din Vifleem. De aproape douăzeci de veacuri el s'a chinuit pe sine în căutarea celor mai bune cărări prin mijlocirea cărora să eternizeze în viața lui, solia adusă de ingerii la nașterea Domnului „pe pământ pace, între oameni bunăvoire”. De aproape douăzeci de veacuri însă strădania lui a rămas mereu văduvită de succes. Și aceasta numai și numai din vina lui. Uneori acest om s'a încrezut prea mult în știința născocită prin mintea lui și a nesocotit învățătura Celui ce a venit ca lumea viață să aibă și mai mult să aibă. Alteori și-a legat prea mult nădejdea de anumite instituții create prin râvna lui și a nesocotit cea mai sublimă instituție, creată de Fiul ce astăzi s'a născut tocmai pentru înfrățirea lui cu semenul său. De nenumărate ori apoi știința lumii a disprețuit pe cel care nu cunoștea secretul ei și în același timp cunoșcătorii tainelor sale au ridicat braț amenințător spre cerul izbăvirii, fiindcă li se părea atât de nepătruns. Aproape întotdeauna însă, omul tuturor veacurilor a călcat în picioare spiritul de înfrățire între cer și pământ, între omul de știință și cel neînvațat atât de sublim înfăptuit odinioară în jurul umilei iesle din Vifleem.

Numai aci în jurul și în spiritul acestei iesle umile, numai aici sub oblăduirea Dumnezeiescului Prunc culcat într'ansa, poate găsi omul tuturor veacurilor mijlocul cel mai desăvârșit pentru înfăptuirea adevăratei bune voiri între sine și semenul său, mijloc pe care îl caută în zadar în alte părți, de aproape douăzeci de veacuri neconținut.

Va înțelege oare omenirea de azi acest adevăr? Se va strădui ea într'adevăr să-l aplice în sbuciumata noastră viață de azi? Aceasta rămâne de văzut. În pragul mărețului praznic, noi însă tot mai mult o nădăduim.

REDACTIA

Impărăția Păcii

Sguduirile dramatice și enormele răscoliri de patimi, cari au premers Nașterii lui Hristos, au răscolit viața pământescă la maximum. Clocotea în adâncuri vulcanul unei fatale prăbușiri. Suspinele și durerile mulțimii, oscilau între două extremități: ori o prăbușire groaznică, ori o salvare printr'un trimis al Ceriului.

În cele mai multe suflete frământate de nemulțumiri, izbucnise dorința arzătoare după un Salvator, care să ridice vălul întunecului de pe conștiințeleperate.

Vremurile întunecate de atunci, au o perfectă asemănare cu zilele grele prin cari trece lumea de azi.

În vârtejul apocaliptic al prăbușirilor generale din vremea noastră, peste vuetul infernal al năcazurilor cari ne copleșesc și peste uraganul vrăjmășilor, cari și-au înfipt ghiara teribilă în sufletele oamenilor, lumea se întreabă: încotro mergem și ce ne așteaptă? Sute și mii de întrebări de genul acesta, se înfig în inimile noastre ca tot atâtea săgeți de foc. Școala crudă și plină de cele mai grele suferințe ale celor două războaie din urmă, precum și enigma înspăimântătoare a viitorului, ne face să ne ridicăm suspinele și nădejile spre solia adusă pe pământ de Mântuitorul Hristos, și cântată de ingerii în noaptea Sfintei Nașteri: „pre pământ pace și între oameni bunăvoire”. Nădejile milioanelor de creștini, sunt așintite cu ultima înfrigurare, spre acest miraj dumnezeesc de lumină, de adevăr și de pace.

Pace, pacea lui Hristos, pacea eternă, pacea dreptății a ordinii și a liniștii depline, sunt cuvinte de foc cari trec dela om la om.

În această dorință unanimă, Biserica lui Hristos ni se înfățișează ca cel mai desăvârșit laborator, prin care se va pogori pe pământ împărăția păcii.

Praznicul Nașterii lui Hristos din acești ani întunecați, ni se înfățișează într'o apoteoză fără seamăn. Vifleemul coboară peste lumea creștină ceva din gloria supra-umană a dumnezeirii.

Suntem făcuți pentru lumină și adevăr, ne scaldăm în razele binefăcătoare ale Ceriului, ne legănăm în armoniile dulci ale frumoaselor cântări bisericești și ale fermecătoarelor noastre doine. Trăim într'un univers îmbrăcat în podoabe superbe. Ne întrebăm de multe ori, ce rost avem aici pe pământ. Răspunsul este simplu și logic: să clădim, să creem cultură și civilizație, cari toate la oaltă formează pârghia de înălțare spre o viață desăvârșită.

Suntem creștini de două mii de ani. Fiul lui Dumnezeu s'a născut, a trăit, a pățimit și a murit pe cruce pentru pacea lumii și pentru înfrățirea oamenilor prin: iubire dreptate și adevăr. Pentru a putea restaura pacea

așa mult dorită, Biserica trebuie să creeze o nouă mentalitate, o nouă concepție de viață creștină, care prin forța ideilor evanghelice să pătrundă în toate fibrele organismului social. Prin Dumnezeu se rezolvă toate problemele vieții vremelnice și viitoare. Oricât de teribilă ar fi bezna întunecului în care se sbate omul, el este sigur că, și durerile, și chinurile, și pedepsele, sunt dela Dumnezeu și sunt menite să purifice viața pământească, pentru a putea urca pe scara ce duce la vecinicie.

Aceasta este reacțiunea omului creștin față de vârtejul problemelor grele ce-l copleșesc. Răzimat pe aceasta stâncă a credinței, el află explicare la toate necazurile. Priviți-l pe bietul om ajuns în furtuna chinurilor. În fața lui se ridică ca o flacără de foc și de lumină, icoana plină de sfințenie a blândului Hristos. Involuntar dorul după o viață liniștită îl duce să ingenuche la picioarele Mântuitorului, unde își găsește pacea și odihna trupului și a sufletului său trudii.

Pacea este Dub din Dubul principiilor evanghelice. Hristos n'a venit în lume, nici ca comandant al oștirilor cerești, și nici pe carele de foc ale Cheruvimilor, ci ca părintele iubirii și al păcii eterne. Biserica din cea dintâi zi a Rusaliilor n'a încetat să vestească și să cânte aceleași tro-pare sfinte și duiioase ale păcii și ale iubirii dintre oameni. Rugăciunile cucernice pentru pace sunt pâinea noastră cea de toate zilele. În sfintele altare nu încetează niciodată, jertfa cea mare pentru pace și adevăr. Iar de pe buze nu se stinge nicidecum murmurul sfânt al rugăciunilor.

Cu cât va fi mai adâncă credința și mai largă bună-tatea în sufletele oamenilor, cu atât se va coborî mai curând pe pământ împărăția păcii. Ne dăm seama că până la această apoteoză finală, drumul este greu și lung, dar înaintea lui Dumnezeu și în istorie, zecile și sutele de ani contează prea puțin.

Cel ce țese pânza istoriei, are în mâna sa destinul tuturor neamurilor. Destinul poporului român, care a jucat pe scena istoriei un rol de tragedie, poate fi tâlmăcit numai cu ajutorul Providenței divine. În multe cazuri ni s'a părut că icoana viitorului nostru este pierdută pe drumul de sânge al Golgotei. Crucea fără îndoială a fost grea, dar am purtat-o fără murmur și fără șovăire. Sub povara durerilor, rugăciunile noastre au urcat mereu drumul Ceriului. Popor harnic, gata de cele mai grele sacrificii, patriot însuslețit în toate fibrele sufletului său, totuși izbit mereu de fulgerele sorții. Veacuri dearândul a trebuit să plângă în robie amară văzându și ara sfâșiată în bucăți când de Turci, când de Unguri, când de Nemți. Impotriva aparențelor contrare, iubirea de neam și de pământul strămoșesc ni s'a adâncit mereu. Am dat și vom da o contribuție valoroasă la patrimoniul de cultură și civilizație al omenirii. Greutățile prin cari trecem ne ofelesc puterile și dau o nouă strălucire sufletului românesc. Prin calitățile noastre neprețuite, ni se pregătește un viitor plin de glorie și de mândrie. Il merităm. Vrem să trăim liberi și în bună prietenie cu toate popoarele din lume, sub scutul și aripa sfântă a celui ce s'a născut în ieslea din Vifleem, rugându-l ferbinte să coboare în sufletele noastre și peste tot pe plaiurile scumpei noastre patrii: împărăția păcii.

Protopop S. STANA

„Semn mare s'a văzut pe cer“...

Crăciunul este înainte de toate prasnica „semnului celui mare“ de pe cer, așa cum o aflăm aceasta în Apocalipsă.

Înainte cu 1946 ani, întreaga suflare omenască urmărea cu privirea ațintită spre cer acea „stea minunată“, până atunci nevăzută de nimeni și care pe o orbită proprie plutea spre bine definită țintă: ieslea Vifleemului.

Acest semn ceresc a stătut deasupra unde era „Pruncul“ atâta vreme cât au ținut închinările aduse celui Nou născut de către întreaga făptură văzută și nevăzută: Corul îngeresc, laudele Păstorilor și darurile Magilor.

Evangheliile ne spun apoi cum au fost ucși cei patru sprezece mii de prunci din porunca lui Irod și cum Iisus cel căutat a pornit „pe altă cale“ spre Egipt, dar despre apusul acelei stele minunate nu se mai amintește nimic.

Aflăm în schimb în Apocalipsă cum semnul ceresc s'a dat pe vecie lumii în icoana Celeia care a născut pe Hristos.

* * *

„Semn mare s'a văzut pe cer: Femeia îmbrăcată cu soarele, sub picioare luna, iar pe cap coronă de douăsprezece stele având“ — ne descopere cap. XII vers. 1 din Apocalipsă, deslegând astfel taina vecinicei prezențe a „stelei Vifleemului“ în persoana luminoasă a Maicii Domnului.

Din Evangheliile aflăm serii de nume ale bărbaților cari dau genealogia Mântuitorului începând cu Avram, culminând în David și sfârșind în Iosif, paznicul ieslei dela Vifleem. De trei ori câte patru sprezece numiri de bărbați, fără a aminti vre o femeie.

Femeia vechiului testament se pierde în nebulosa turmă a duhurilor mânate de puterile și domniile întunericului de care s'a legătuit Eva, prin care „a intrat păcatul în lume și prin păcat, moartea“.

Cartea sfântă chiar dacă amintește după Eva câte-un nume de femeie, acesta de cele mai multe ori este numele unei pricinii de poticnire ori al isvorului de păcate. Cele mai multe din femeile vechiului așezământ au fost începătorii de dureri și cauzatoare de năcazi și năpaste căzute peste neamul cel ales prin credință.

Femeia, care se ridică peste această nebulosă ceată ale urmașelor Evei, apare între două lumi ca un far de lumină orbitoare, — stea minunată, pe drum nou — lucind pe firmamentul istoriei neamului omenesc întocmai stelei din noaptea Nașterii lui Hristos.

Ea apare ca semn mare ceresc, îmbrăcată cu strălucirea soarelui, încălțată cu lumina luni și împodobită cu diademul celor douăsprezece stele. Ea este steaua vieții pământesti din toate timpurile: Femeia-Mamă.

Lumea de atunci o cunoaștea ca Maria din Nazaret. Misiunea ei pe pământ a fost cea de Maică a Domnului.

Acestei Femei-Stele se închină din cele mai vechi timpuri cântecele din noaptea Crăciunului: colindele.

Dacă ziua cea dintâi de Crăciun se consacră Nașterii Mântuitorului, cea de a doua zi a pranicului este închinată „soborului sau adunării preasfintei Născătoare de Dumnezeu”.

Ochii luminați de credință privesc acest „sobor” ca cea mai fermecătoare icoană: Preacurata Maică încunjurată de „Heruvimii cei cu ochi mulți și de către Serafimii cei cu câte șase aripi”. În jurul acestui troa luminos stau ca străjeri oștile cerești în frunte cu Arhanghelii, urmând în cete puterile, domniile și stăpâniile Ingerilor, cari cântă imnul cel vecinic de slavă a cerului și pace și bunăvoință pământului.

Steaua cea mare a mării, păcii și bunăvoinței din lumea văzută și cea nevăzută este „femeia îmbrăcată cu soarele, sub picioarele luna, iar pe cap cunună de douăsprezece stele” — Fecioara Maria, care-a născut pe Mesia.

Maria, fiica bătrânilor cuvioși Ioachim și Ana din Nazaret, este semnul cel mare pus de Providență ca stea călăuzitoare pentru cele trei categorii de femei: a poftii, a căsniciei și a jertfei.

Urmașele Evei se pierd în nebuloasa poftelor lumii celei trecătoare, soartea lor este cea mai tragică. Elevele Martei celei grijulii în cele gospodărești, nici ele nu vor avea mulțumire, dacă nu vor lua și din „partea cea bună pe care și-a ales-o Maria” sora ei. Năcazurile casnice nu pot fi obstacole în calea spre lumină radiată de jertfitoria stea: Maria, mama vecinică și jertfitorie.

Pe această stea o dorește mai cu seamă lumea de azi.

* * *

Vieța Preacuratei Fecioare trebuie să lumineze drumul mamei, sorei și femeii creștine. Jertfa deplină adusă pe altarul credinței de Maria din Nazaret, din momentul când a intrat în sfânta sfintelor și până la clipa când a fost luminată de steaua Vifleemului, trebuie să devie un patrimoniu al femeii de azi, considerându-se ca o aleasă a cerului.

Maica Domnului dela Naștere până la Înviere a dat lumii feminine cea mai bogată pildă, pe care au urmat-o lungul șir al femeilor despre care amintește Evanghelia.

Samarineanca, Hananianca, soacra lui Petru, văduva din Nain, Marta și Maria, până chiar și soția lui Pilat, sunt tot atâtea femei din cea dintâi etapă de eleve, vrednice urmașe ale școlii Preacuratei.

Munca acestora o continuă apoi în etapa a doua acele „Marii” în număr de șapte, care poartă tainic mirul sfânt al tradițiilor și sunt pomenite sub numele de Mironosițe.

A treia clasă din școala Preceștii o alcătuiesc femeile creștine din timpul Apostolilor: Lidia și Priscila, Fivi și Tavita, cărora le urmează șirul lung de mucenice, martire și eroine ale creștinismului. Să amintim doar din acest preanumeros șir pe două ce stau aproape de sufletul nostru: Paraschiva și Filoftea.

După învățătura Bisericii noastre Maica Preacurată nu a murit, ci a adormit, așa cum și steaua Vifleemului nu a apus, ci s'a transpus, rămânând în lume ca „semn mare” ori icoană făcătoare de minuni.

Mănăstirile păstrătoare de aceste „stele minunate” au fost în trecutul nostru românesc adevărate școli superioare de credință dându-ne cel mai mare dar: mama creștină.

Aceste „stele” ale căminului din epocile dintâi creștine au crescut pe mării părinți bisericesti și împărați creștini.

Elena, Monica, Macrina și atâtea alte cuvioase maici din epoca patristică au făcut să strălucească femeia creștină în lumina Stelei, semnelui celui mare.

Creștinismul și-a arătat roadele sale binecuvântate la lumina de jertfă a femeii creștine.

Cei mai serioși gânditori au adus tributul lor de recunoștință acestei femei, stea luminoasă și jertfitorie.

Tolstoi, filosoful și scriitorul, spunea pe drept cuvânt că: „în mâinile femeii stă mântuirea lumii”, ori cum afirma gânditorul Leibnitz: „educația femeii regenerează întregul neam omenesc”, sau constatarea dramaturgului Ibsen: „dela mame se așteaptă soluționarea chestiei umane”.

Sunt tot atâtea adevăruri luminate de femeia apocaliptică.

Femeia creștină poartă de mână generațiile omenesti spre cultură și fericire, constatăm noi cei cari credem că steaua din Vifleem n'a apus, ci luminează în veci prin ceea ce are lumea mai scump: Mama.

* * *

Neamul nostru românesc a fost binecuvântat de Dumnezeu cu mame creștine fără de care n'am fi avut pe un Mihai Viteazul, pe un Ștefan cel Mare, nici țara noastră românească, actuală în frunte cu Mihai I-ul.

Fericirea viitoare a României noastre se leagă însă organic de lumina și căldura sufletului jertfitor al mamei românce, care trebuie să fie stea în căminul ei. Să călăuzească pașii fiilor ei cu credința neclintită în biruința, ce nu se poate obține de cât prin jertfă.

A te jertfi însemnează a lumina cărarea celor mulți spre fericire, chiar cu riscul de a-ți pierde treptat forțele. Așa cum o luminare se stinge după ce și-a consumat toată materia sa, încălzind și luminând pe alții, și noi creștinii să aducem această jertfitoare lucrare azi mai mult de cât ori când.

Acesta este semnul cel mare sub care vom birui: jertfa.

Io. Stavr. Caius Turicu

Steaua Magilor

În lumina ipotezelor astronomice

După Sf. Scriptură, steaua după care s'au orientat Magii până la ieslea din Betleem, a fost o aparițiune extraordinară în lumea astrelor. Era neobișnuit de mare, putea fi văzută și ziua, apărea și dispărea, urma în mișcarea ei o direcție cu totul deosebită de a celorlalte stele etc. Astronomii s'au căznit s'o identifice în vreo constelație, sau cel puțin să-i găsească o explicație. Sunt mulți astronomi și încă dintre cei mai reputați, care au încercat, în toate timpurile, această investigație, cu deosebire aceia care au fost mai credincioși. Ipotezele la care au ajuns sunt iarăși diferite. Redăm aici una, care are cele mai multe puncte comune cu toate. E în acord și cu Astronomia, iar pe de altă parte, caută și cu Biblia, recte cu credința, un punct de unitate și de înțelegere.

Astronomia cunoaște posibilitatea ivirii unor stele noi, numite *novae*. Acestea apar deodată și uneori întrec în strălucire chiar pe planetele cele mai luminoase. Totuși viața lor e scurtă: câteva zile, câteva luni, sau cel mult câțiva ani. Steaua Magilor trebuie să fi fost și ea o stea *nova*.

Cum se naște o nova? Se știe că stelele își au viața lor: se nasc, trăesc și mor. Cele moarte sunt acelea care și-au pierdut lumina, prin răcire, în urma unei vârste îndelungate. Moartea unei stele nu însemnează dispariția ei însăși, ci numai întunecarea ei, făcându-se nevăzută ochilor noștri. Ea însă își urmează mișcarea ei în spațiul sideral cu orbita pe care a avut-o totdeauna, ca și oricare altă stea. Iar drumul ei poate întâlni o nebuloasă gazoasă. Datorită vitezei sale extraordinar de mare, prin frecarea cu gazele nebuloasei se înfierbântă și astfel devine iarăși incandescentă, întocmai ca un bolid care pătrunde în atmosfera pământului și prin frecarea de aceasta, devine incandescent. Iată deci o stea *nova*. Dar incandescența ei nu

durează decât atât cât e în nebuloasa gazoasă. După ce iese din ea, se stinge din nou și-piere în spațiul fără margini al astrelor. Viața noiei e în funcție de mărimea nebuloasei prin care și produce strălucire, uneori mai mare ca a tuturor celorlalte stele. Ipoteza aceasta a astronomului Seeliger, asupra stelelor *novae*, pare a explica într-o măsură oarecare, recte în limitele științei Astronomiei, apariția stelei Magilor.

Un alt astronom, americanul Milne, a lansat o altă ipoteză asupra nașterii stelelor *novae*. E următoarea: O stea oarecare, în viața sa poate să sufere un accident destul de grav: de a face explozie. În fiecare stea, materia e la o temperatură atât de mare, încât la suprafața ei se produce adeseori erupțiuni uriașe de gaze incandescente, sub formă de limbi de foc, numite *protuberanțe*, de zeci și sute de mii de kilometri. E posibil, ca uneori să se strice cu totul chiar echilibrul interior al materiei din stea și astfel, această materie să izbucnească în toate părțile, ca într-o explozie colosală. În acest caz, steaua devine de zeci și de sute de mii de ori mai mare, făcându-se văzută ca o stea mai strălucitoare decât celelalte stele. Aceasta ar fi geneza unei nove. Viața ei însă e scurtă, pentru că materia i-se răcește în scurt timp și se condensează, revenind la forma și la strălucirea ei dinainte. A suferit un simplu accident și atât! Astronomii numără până la 20 de nove în cursul unui an, ceea ce ce desigur e puțin dacă se are în vedere faptul, că pe cer sunt în total cam 40 miliarde de stele. Novele își măresc strălucirea extraordinar de mult: unele chiar până la de 50-60 de mii de ori mai mult, cum a fost, de pildă, o stea din nebuloasa constelației Andromeda în anul 1885. Astfel de *novae* au fost numite *supernovae*. E delă sine înțeles, că *supernovele* sunt și mai rari ca novele. Abia la câteva secole se ivește câte una.

O stea *nova* sau *supernova* trebuie să fi fost și steaua Magilor, indiferent dacă s'a născut după cum se presupune într-o ipoteză sau alta. Dar aici intervine un lucru pe care Astronomia și astronomii nu-l pot explica, prin nicio ipoteză: apariția acelei *supernove* exact la „plinirea vremii” și orientarea Magilor după ea, cu o precizie într'adevăr astronomică. Acest lucru trece din sfera limitată a unei științe, în vastul și neatinsul domeniului al credinței. În acest domeniu există pentru orice știință taine nepătrunse, ale Aceluia care rânduește toate și Care a rânduit și această potrivire. Dacă Astronomia și astronomii le primesc, sunt de perfect acord cu credința, în explicarea stelei Magilor.

Prof. Dr. P. DEHELEANU
Prof. la Academia Teologică, Arad

— Pâinea dela masă de astăzi tu n'ai mâncat-o goală. Gândește-te că cel din regiunile lovite de secetă nu o au nici goală. Fil creștin, fil om! Ajută-l!

In așteptare

Iisuse, frații tăi prea mici te-așteaptă,
ca cerbii însetați după izvoare,
s'aduci în lume binecuvântare,
iubire între oameni, pace dreaptă.

Apleacă-ți fața dalbă, ca de soare,
spre viața-ne pentru osândă coaptă
și la limanuri bune o îndreaptă.
Dar vino: așteptarea ta ne doare!

O, vino iar la noi, nu spre osândă,
pe tron de heruvimi, din zări senine,
clocotitor în sfânta ta izbândă;

ci întinzându-ți mâinile divine,
mai cheamă-ne cu-aceeaș voce blândă:
— „Veniți cei osteniți, veniți la mine!”

Presviterul B.

IISUS

„Și vei naște fiu și vei chema
numele lui Iisus“ (Luca 1, 31).

Iisus este putere veșnică. Putere care coboară
cerul pe pământ, care zăvorește porțile iadului care
ridică și eliberează pe om. Puterile care se afirmă
în stradă, pe scenă, la catedră, dela înălțimea tro-
nului, pe câmpurile de bătae etc., sunt efemere și
trecătoare. Se manifestă o vreme, apoi se frâng, se
risipesc, dispar. Toate acestea nu sunt decât valuri
trecătoare pe întinsul nesfârșit al mării progresului
omenesc.

Puterea lui Iisus, în schimb, este în cer împăcare
veșnică, în iad biruință, iar pe pământ izvor de mân-
tuire. Iisus este forța motrică a existenței morale. Ne
ridică din păcat și ne deschide calea virtuților, ne
învață să credem și să iubim.

Iisus este numele fiului omului, cel dintâi om,
cea mai mare mărime care s'a arătat pe pământ.
Cineva poate fi mare în știință, în artă, în iscusința
de a mânuși unelte, în meșteșugul de a vorbi etc.
Iisus este mare, cu toate că nu și-a încredințat gân-
durile nici hârtiei, nici pânzei, nici pietrei, nici mași-
nilor, dar a trăit și în viața lui a plâsmuit și a creat
răul cu frumseți nespuse, cu bucurii nebănuite și cel
care îi urmează pilda vieții se face părtaş acestor
bucurii. Cu toate că n'a cucerit pământul cutreerându-l
cu armate, nici n'a schimbat harta politică a lumii,
Iisus a creat o lume nouă.

Nașterea lui constituie cea mai importantă dată
în istorie. Nici un moment istoric nu se poate ase-
măna cu momentul Vifleemic. De odată cu acest
moment, începe generația nouă, „care nu din sânge,
nici din poftă trupească ci dela Dumnezeu s'a născut“
(Ioan 1, 13).

Vifleemul este începutul generației duhovnicești,
a fiilor lui Dumnezeu, căci, celor ce cred în numele
lui (Iisus) le-a dat putere ca să se facă fii ai lui
Dumnezeu“ (Ioan 1, 12).

Cu Iisus începe credința. Dela El pornește și
spre El se întoarce. A existat și înainte credință, am
putea zice, credințe, și acestea mai mult deșarte.
Deodată cu Iisus a răsărit lumina credinței și cunoa-
șterii adevărate. El a devenit busola vieții: calea,
adevărul și viața. Prin El renaște sufletul, strălucește
lumina harului și coboară iertarea. Prin El nu se
întărește nădejdea, prin El biruim, căci El ne susține
și ne întărește în lupta împotriva răului. Adesea ne-am
poticni și am fi primejduți, dar auzim îndemnul:
„Îndrăzniți“ și atunci aripile sufletului se întăresc
pornind înainte, despiciând valurile potrivnice ale
vieții ca și elicea unui vapor purtat de mâna unui
cârmacl iscusit.

Iisus ne-a arătat ce este iubirea. Prin El iubim
și știm că Dumnezeu este iubire. Lumea nu este altceva,
decât dovada iubirii lui Dumnezeu. Deasemenea toate
descoperirile Lui, profeții, minunile, sfinții, nu sunt
iarăș altceva, decât dovada acestei iubiri. Dar cea
mai sfântă și mai deplină dovadă a iubirii lui Dum-
nezeu este Iisus. Vifleemul este leagănul iubirii divine
pentru lume. Dumnezeu a părăsit cerul, coborând
între oameni din iubire, ca să-i învețe ce este, ce
poate și ce trebuie să fie omul, prin iubire.

Să descifrăm glasul Vifleemului, să-l înțelegem
și să iubim. Aci este taina păcii și a binevoirii în lume.

Protopop V. MIHUȚIU

De ziua Intrupării Domnului

În această zi creștinii de pretutindeni în bucurie
comună preamăresc și cinstesc neincetat pe Mântui-
torul Hristos. Unii I se închină Lui cu păstorii, alții
cu Ingerii îi întonează imnul ceresc; alții cu magii. Ei
aduc daruri și numai o parte, poate cea mai mică, îi
ascultă imnul de slavă în tăcere de umiliață împreună
cu Maica Domnului.

Aceasta o facem cu toții împreună în sf. Bise-
rică, dar ce am putea să facem fiecare dintre noi se-
parat? Cum am putea să cinstim această zi-acasă la
noi în familiile noastre?

În ce fel am putea să exprimăm Celui Născut
recunoștința noastră, pentru binefacerile revarsate asu-
pra noastră? Oare este ceva în noi mai de preț de-
cât sufletul nostru? De sigur că nu. S'ar cuveni ca a-
ceastă comoară să o aducem în dar Celui Născut.

Dumnezeu iubește pe om mai mult pentru su-
fletul lui, iubește mântuirea acestui suflet. Pentru acest
suflet El s'a născut aici pe pământ, pentru mântuirea
lui a trăit și a învățat, a suferit și a murit. Pentru a-
ceiaș mântuire a înviat și s'a suit la cer și de acolo
revarsă harul Său asupra noastră.

Astfel grija noastră de mântuire ar fi cel mai bine plăcut dar pentru Dumnezeu. Dar dacă uităm de mântuirea noastră, nepăzindu-ne de păcate, atunci zadarnică va fi bucuria noastră de azi.

Deci ar trebui să trăim numai pentru mântuirea noastră, să ne păzim de faptele cele rele, să gonim din noi dorinți necurate, rugându-ne pentru ea. Aceasta ar fi cea mai plăcută cinstită a Nașterii Doamnei.

Dar nu numai atât, păzindu-ne de păcat, să păzim și pe aproapele nostru, luându-ne asupra noastră și grija mântuirii lui. Aceasta putem să o facem prin rugăciunea noastră, prin cuvântul nostru cald și binevoitor, prin ajutorul material făcut din toată inima și cu dragoste.

Numai jertfa noastră reală pentru aproapele va rămânea ca cea mai demnă dovadă de cinstită a sârbațoarei de astăzi.

În jurul nostru rănile morale și materiale sunt atât de adânci și atât de numeroase, încât pentru leuirea lor numai jertfa neprecupețită a tuturor ar putea să le cicatrizeze cât de cât.

Dar forțele noastre creatoare sunt așa de reduse, încât fără ajutorul ceresc suntem condamnați la zvrăcoliri neputincioase.

Dar astăzi Tu Doamne, ești mai aproape de noi. Grăbește Te în ajutorul nostru. Căderea noastră morală și materială a provenit nu din voința Ta, ci din rățărășile noastre. Suntem la marginea prăpastiei nu după voia Ta, ci după fărădelegea noastră.

Ferice e acela în zilele noastre, care poate să aducă ajutor altora, să ajute pe ai săi și pe străini, pe cel apropiat ca și pe cel îndepărtat. Ferice e acela, care poate să facă fericit pe altul.

Doamne Iisuse Hristoase dă-ne aceasta bunătate, căci ea e dela Tine. A noastră este numai neputința și iubirea de păcat. Deci Tu însuși Doamne, să ne binecuvintezi, să ne luminezi, iar inima și gura noastră să o desăvârșești spre lauda Ta.

Pr. A. Cuznețov

Cărți

Preotul Ioan G. Coman: Rolul social al mii creștine la Părinții cappadocieni, Tipografia Diecezană, Beiuș 1945.

La temelia marilor cataclisme sociale, a rășboaielor, revoluțiilor și a tuturor frământărilor omenesști, se află, în bună parte, conflictul dintre bogăție și sărăcie, lipsa unei repartii drepte a bunurilor materiale între oameni. Omul veacului, mărginit la ceea ce e martor în viața sa, e gata să declare că nici când conflictul rezultat de pe urma acestei inegale repartii, nu s'a arătat în forme mai violente și cu urmări mai dezastru-

oase ca în zilele noastre, deși, de mii de ani, istoria omenirii își deapănă lungu-i fir, având la bază acelaș motiv dramatic.

De când armonia paradisiacă s'a stricat prin păcatul neascultării celui dintâi om, de când „starea de bogăție generală” acordată de Dumnezeu, prin Adam, omenirii, nu s'a mai putut menține datorită stricării firii omenesști, această omenire a cunoscut între alte calvaruri, pe cel al sărăciei și suferinței, uneori veacuri de-arândul.

Între cei cari s'au năzuit să des, teoretic-literar și apoi tradusă în faptă, o soluție acestei probleme chinătoare, sunt a se număra Părinții Bisericii creștine din veacul IV, „veac în care privilegiile materiale prevăzute de dreptul roman, sclavagiul, o nefericită politică economico-financiară a statului care secătuia până aproape la exterminare mijloacele de traiu ale maselor populare, bolile endemice ca ciuma, lepra și altele, calamitatea foametei, invazile barbare și greutatea de neînchipuit a transporturilor, creaseră atâtea suferinți și atâtea tensiune, încât jalea veacului nostru e doar o caricatură a celei de atunci” (p. 5.)

Biserica lui Hristos a intrat în luptă cu greutățile și nefericirile veacului IV. „Prinți spiritali și prinți ai Bisericii” din acest veac ca Sfinții Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur în răsărit, Ilarie, Ambrozie și Augustin în apus, și-au câștigat faimă nepieritoare pentru toate veacurile, lucrând cu cuvântul și fapta, pentru combaterea acestor rele.

Părintele profesor Ioan G. Coman, cunoscut cititorilor noștri, și cu prilejul altor prezentări în aceste coloane, în uriașă muncă de dezgropare și prezentare pe românește a gândirii patristice, la care s'a înțajat, în ultima lucrare (cunoscută nouă), prezintă câteva bijuterii din operele Părinților cappadocieni: Vasile cel Mare, Grigorie de Nazianz și Grigorie de Nyssa, cu privire la raportul dintre bogăție și sărăcie.

Despre actualitatea subiectului, atunci când constatările și concluziile celor trei Sfinți Părinți se potrivesc așa de bine și veacului nostru, mai ales după ultimul cataclism mondial, nu mai e de lipsă să vorbim. Ne putând face rezumatul — de altfel inutil — unei lucrări țesute din texte și citate patristice, ne mărginim a atrage atenția cititorului asupra cuprinsului acestui opuscul de 85 pagini.

Pe lângă *Introducere*, cartea cuprinde 4 capitole și o *Concluzie*. Primul capitol intitulat: *Rășfățaii bunurilor vremelnice*, este un prea frumos portret al bogatului, cu toate neajunsurile legate de starea de bogăție. Textele patristice induse ca și comentariile lor, cuprinse în următoarele două titluri: *Psihologia bogatului*, *Obsesia*

aurului, Luxul, Pretextele bogăției, Răsplata bogatului, Neajunsurile bogăției, Legea bogăției, Bogatul e numai depozitar al bunurilor pământești, Nestatornicia lucrurilor omenești — pot sta alături de oricare operă literară spre a ilustra chipul bogatului. E o datorie de onoare pentru orice teolog să-și completeze predicile la Evangheliile cu Bogatul nemislotiv și săracul Lazăr, sau Bogatul căruia i-a rodit țarina, cu minunatele observații și ilustrări ale acestor Sfinți Părinți. Regretăm că spațiul nu ne îngăduie să transcriem câteva din acestea, cum e cea dela pag. 13 unde sf. Vasile zice că bogatul vede totul în aur și cântărește totul în aur. Il aseamănă cu cel înfierbântat de boală care nu vede lucrurile reale ci pe cele închipuite; sau cea dela pag. 25 unde același Sf. Părinte, dovedind că bogatul e numai depozitar al bunurilor, îl aseamănă cu tâlharul cel ce desbracă pe om de haină, dacă nu îmbracă pe cel gol, deși ar putea.

Autorul nu uită să semnaleze și unele exagerări ale Sf. Părinți, izvorite din principiul unei generalizări, care face aproape din toți bogații exploatare ai mizeriei celor mulți, fapt infirmat de multe excepții și chiar de cazul personal al sf. Vasile și Grigorie, cari și-au pus averea în slujba săracilor. Nu mai puțin, aceste exagerări își au originea în „concepția unei totale lepădări de sine, trăită ideal, de călugării riguroși cari erau cei doi episcopi” (p. 27).

Cap. II. Intitulat *Desmoșteniții vieții* (pp. 29-38), e o iconă sumbră a sărăciei și mizeriei sub diferite forme. Frumoasă e argumentarea sf. Grigorie de Nazianz, la întrebarea: de ce Dumnezeu menține desechilibrul dintre oameni: „Dumnezeu vrea — atât e de mare filantropia lui — ca din chiar drama umană a deosebirii materiale, pornită din neascultare, să facă prilej și element de renaștere a omului la starea lui primară, inspirând bogaților dragostea de săraci, iar săracilor puterea răbdării... două virtuți care duc la același scop: recâștigarea bogăției paradisiace” (p. 38).

Cap. III e intitulat *Sensul și frumusețea milosteniei*, și constituie o prea frumoasă apologie a milei creștine. „Mila este manifestarea socială a iubirii cu aplicație specială la cei săraci și nenorociți” (p. 39). După ce examinează istoria milei: la Greci, Evrei și Creștini, se arată că „milostenia este una din legile nobile ale firii” (pp. 47-50); este mijlocul de restituire a bunurilor la izvorul lor (pp. 51-54); imită generozitatea și maiestatea divină (pp. 54-58); e factor de educație socială (pp. 58-60); suprimă diferențele materiale dintre clase și favorizează întrecerea între ele în domeniul moral și spiritual (pp. 60-65); e o lucrare de continuă auto-depășire și una din cele nouă fericiri (pp. 65-67).

Ultimul capitol: *origina suferinței*, în aparență fără legătură cu celelalte, stă totuși într-o legătură internă: o concepție corectă despre origina, sensul și rolul pedagogic al suferinței determină o corectă rezolvare a inegalității între oameni.

O carte de conținut dens și totuși plăcută la citit; o contribuție importantă la lămurirea punctului de vedere creștin în problema repartiției bunurilor materiale, care frământă așa de mult omenirea; un auxiliar prețios în mâna predicatorilor — iată ce socotim că este ultima carte a părintelui I. G. C. pe care o recomandăm, cu toată căldura, fraților preoți.

Preot Gh. Lița

Informațiuni

■ **Tuturor colaboratorilor și cititorilor revistei noastre le urăm ca să petreacă Sărbătorile Nașterii Domnului în pace și cu mult folos duhovnicesc. „Nașterea lui Hristos să le fie de folos”:**

■ **Misiuni religioase.** Postul Nașterii Domnului, după o tradiție binecuvântată, și în acest an se dovedește a fi un bun prilej pentru șinerea misiunilor religioase, la care conlucrează pe lângă părinții misionari tractuali și delegați din centru ori preoți din parohiile apropiate.

Din tractul Șiriei am primit raport despre misiunile religioase ținute în Olari (16-17 Noembrie) și Dud (14-15 Decembrie) la care au activat P. C. misionari tractuali Tiberiu Iercoșan din Fâncota și Emilian Benția din Târnova ajutat de C. preoți Gh. Laza-Comlăuși și I. Crișan-Agriș.

La ambele misiuni a participat și I. P. C. *cons. ref.* Caius Turicu urmărind pe teren modul executării lor după dispozițiile celor 31 de articole ale Statutului misionar al ătuit de Prea Sf. Episcop Andrei.

În parohia Olari au predicat I. P. C. *Icon. Stavr.* Caius despre „Darurile revărsate prin sf. Taine”, din prilejul slujirii sf. Maslu, preotul Tiberiu Iercoșan, la sf. Liturghie, despre „Jertfa sângelui” și preotul Gh. Lazar, la Vecernie, despre „sf. Spovedanie”.

În Dud misiunile au fost deschise printr-o meditație rostită de preotul locului Mircea Albu. La Vecernie a predicat preotul Ioan Crișan despre „sf. Mărturisire”, la sf. Maslu preotul misionar Emilian Benția despre „Harul tainelor”, iar la sf. Liturghie I.P.C. *Icon. Stavr.* Caius Turicu despre „Grija de suflet”.

În ambele parohii s'au împărțit elevii școalelor primare, tineret și bătrâni. Răspunsurile liturgice au fost date la Olari de către cântăreții stranelor, iar la Dud de corul bisericesc din Târnova condus de Gh. Neamțu.

Timpul liber între servicii P. C. preoți l-au în-

trebuințat cercetând credincioșii la casele lor, cu care fericit prilej s'au aplanat în mod creștinesc unele conflicte familiare servind misiunea ca ocazie binevenită de statornicie a „păcii și bunei voiri“, două daruri ale Crăciunului.

■ **Societatea „Episcopul Grigorie“** a studenților lor dela Academia Teologică din Arad s'a reconstituit în ziua de 11 Decembrie a. c., alegându-și următorul comitet de conducere pe anul academic 1946/47: Ilie Gh. Crișan an. IV, președinte; D. Popovici an. III, vicepreședinte; R. Șiclovan an. III, secretar general; V. Gheorghită an. II, secretar; C. Stoicescu an. IV, casier; Tr. Balta an. IV, bibliotecar; I. Fodor an. III, ajutor de bibliotecar. Cenzori: D. Emandi an. IV; D. Faur an. III; Gh. Șerban an. I. Membrii în comitet: Al. Olah an. IV; D. Barna an. III; D. Oană an. II; I. Sulaș an. I. Dirijor: Ioan Blaj an. IV.

În ziua de 14 Decembrie a. c., Societatea a ținut o sedință literară în prezența P. C. Părinte Profesor Dr. Il. V. Felea. Au vorbit st. Ilie Gh. Crișan despre „Religie și Știință“ și st. V. Gheorghită despre „Esența Religiei“, ambele lucrări stărnind vii discuții.

Studentii Al. Ștefania an. IV. și I. Sulaș an. I au executat cântece populare și bisericești, iar st. M. Bornemisa a declamat poezia „Horia“.

■ **Misiuni religioase** au avut loc în zilele de 14 și 15 Decembrie a. c., în parohia Șoimuș-Buceava protopopiatul Gurahonț. La buna reușită a acestor misiuni au conlucrat preoții P. Băru din Săturău și A. Tățan parohul locului.

■ † **Prof. Tullia Bogdan**, directoarea internatului diecezan din Arad a încetat din viață în ziua de 18 Decembrie a. c. în vârstă de 65 ani. Născută dintr-o vrednică familie de intelectuali din Siria, adormita în Domnul a fost una din cele mai distinse femei din elita Aradului. Profesoară de limba română la Liceul Elena Ghîba Birta și directoară a internatului nostru diecezan, a știut să se lege de sufletul tuturor elevelor cari s'au împărtășit din candelă aleasă a sufletului său timp de un sfert de veac. Fire modestă și binevoitoare cu toți, corectă și conștiincioasă în împlinirea chemării sale, regretată dispărută a adus servicii reale școlii românești de dincoace de munți, precum și Bisericii strămoșești a cărei colaboratoare destoinică a fost.

Inmormântarea defunctei a avut loc în ziua de 20 Decembrie a. c., fiind petrecută la lăcașul de veci de către corpul profesoral al Liceului, elevi, cunoscuți etc.

Odihnească în pace!

Nr. 23/1946.

Concurs repetat

Parohia ortodoxă română din ARAD, cu aprobarea sfintei Episcopii publică a doua oară concurs pentru îndeplinirea postului de *paraclisier* (canonah) al Catedralei din Arad.

Reflectanții să fie majori, cu serviciul militar împlinit și cel mult de 30 de ani etate, să cunoască tipicul și cântările bisericești. Sunt preferați cei cu diplomă de cântăreț bisericesc.

Atribuțiunile și retribuțiunile sunt cele cuprinse în regulamentul întocmit de organele parohiale.

Cererile vor fi adresate Consiliului parohial ortodoxă română Arad, Str. Mețianu 16, până la data de 10 Ianuarie 1947. Se vor anexa actele necesare. E. de dorit să le aducă în persoană.

Reflectanții vor fi încunoștințați să se prezinte în fața Consiliului parohial. Intrarea în serviciu se va face după aprobarea sf. Episcopii.

Parohia ortodoxă română Arad.

Nr. 4737-1946.

Ordin circular

Ca urmare adresei Ministerului Educației Naționale Nr. 395.513-1646 la 15 Decembrie a. c. a recepțuit în toată țara acțiunea de alfabetizare și culturalizare a tineretului între 12-25 ani.

Invităm pe C. Preoți să conlucreze cu învățătorii în această direcție, considerând că Școala și Biserica sunt prin excelență instituțiile chemate să asigure propășirea culturală, morală, socială, națională și economică a poporului.

Pe umerii învățătorilor și preoților se razimă edificiul cultural al neamului și după cum în trecut mai binele poporului a pornit din sufletele lor unite; tot astfel și astăzi prin împreună lucrarea lor, suntem siguri că vom izbândi în opera de distrugere definitivă a analfabetismului și ridicarea neamului nostru pe o treaptă culturală superioară celorlalte neamuri conlocuitoare.

Avem convingerea că veți binevoi a aprecia la justa ei valoare rugăminta pe care v'o facem și în această speranță ne permitem a Vă exprima mulțumițiile noastre firești.

În consecință ca o continuare a activității catehetice și a celei din Școala de Duminică fiecare P. C. Preot își va face un program de muncă duhovnicească ce se va desfășura în mod sistematic la cursurile de alfabetizare și culturalizare ale tineretului.

Consiliul Eparhial.